

cz.1

Julien Bryan

Dziecko w ruinach Warszawy

Źródło: Julien Bryan, Dziecko w ruinach Warszawy, [w:] <http://pl.wikipedia.org/wiki/> [dostęp w dniu: 5.02.2015 r.].

Jak twórcy przedstawiają w swoich dziełach dramat wojny? Omów zagadnienie, odwołując się do załączonej fotografii oraz wybranych tekstów literackich.

cz. 2

Adam Kulawik

Dialektyzmy

Dialektyzm to element leksykalny obcy słownikowi języka literackiego, rozumianego jako język elity kulturalnej, pochodzący z zasobów leksykalnych rozmaitych gwar. Użyty literacko, czyli artystycznie, stanowi w warstwie słownictwa moment bardzo charakterystyczny. Wprowadzony do tekstu literackiego dialektyzm może pełnić następujące funkcje:

- a) charakteryzować postaci literackie w tym sensie, że określa ich status społeczny;
- b) oddawać koloryt lokalny;
- c) pełnić doraźne funkcje estetyczno-ekspresywne. [...]

Bardzo popularne w okresie Młodej Polski, a także w okresie dwudziestolecia międzywojennego nasycanie utworów literackich słownictwem gwarowym znajdowało szerokie uzasadnienie w sytuacji społeczno-politycznej chłopstwa [...]. W zależności od wielu czynników udział słownictwa gwarowego w tekstach literackich może być mniejszy lub większy: od sporadycznego użycia pojedynczych słów do posługiwania się wyłącznie językiem gwary. [...] Bywa i tak, że dialektyzmy, czy w ogóle konkretna gwara, traktowane są jako elementy tworzywa językowego utworu i służą do celowej jego archaizacji. Takie zjawisko występuje w języku *Krzyżaków* Sienkiewicza [...].

Żywotność gwar w funkcjach literackich potwierdza współcześnie praktyka literatury, bardzo odmienna od praktyk dawniejszych.

Źródło: Adam Kulawik, *Dialektyzmy*, [w:] tenże, *Poetka. Wstęp do teorii dzieła literackiego*, Kraków 1994, s. 74–75.